

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ**

Εκλογή μελών των προεδρείων στα νέα δημοτικά συμβούλια

Αριθμός Εγκυκλίου: 87

ΑΠ: 59646/20-8-2019

ΑΔΑ:

Πίνακας περιεχομένων

A. Εισαγωγή	3
B. Διαδικαστικά ζητήματα εκλογής	3
1. Χρόνος εκλογής - θητεία	3
2. Πρόσκληση	4
3. Συνεδρίαση	4
4. Εκλογή	5
4.1 Α' στάδιο - ενδοπαραταξιακή ψηφοφορία για ανάδειξη προτεινόμενων	6
4.2 Β' στάδιο - επικύρωση εκλογής από το δημοτικό συμβούλιο	7
Γ. Περιπτώσεις επανάληψης της εκλογής	9
Δ. Έλεγχος του πρακτικού εκλογής	10
Ε. Παραίτηση μέλους του προεδρείου	11
Στ. Κωλύματα και ασυμβίβαστα μελών προεδρείου	11
Ζ. Παράρτημα ισχύουσας νομοθεσίας	13
Η. Πρότυπα πρόσκλησης και πρακτικού εκλογής	15
α. Πρόσκληση συμβούλου επιτυχόντος συνδυασμού για εκλογή μελών Προεδρείου Δημοτικού Συμβουλίου και μελών της Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής	15
β. Πρακτικό εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού συμβουλίου	16

A. Εισαγωγή

Με τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών της 26^{ης} Μαΐου 2019 και, όπου ήταν αναγκαίο, των επαναληπτικών δημοτικών εκλογών της 2^{ας} Ιουνίου 2019, αναδείχθηκαν οι αρχές διοίκησης του συνόλου των 332 δήμων της χώρας για τη νέα δημοτική περίοδο. Τα δημοτικά συμβούλια που αναδείχθηκαν κατόπιν της ανωτέρω διαδικασίας¹, αποτελούν, όπως άλλωστε μαρτυρά και το ίδιο το τεκμήριο αρμοδιότητάς τους «για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο»², τα ανώτατα όργανα διοίκησης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού.

Σημειώνεται, εντούτοις, ότι το δημοτικό συμβούλιο δεν νομιμοποιείται να λάβει εκτελεστές ή μη αποφάσεις για θέματα που αφορούν το δήμο, προ της συγκρότησής του σε σώμα. Το ανωτέρω λαμβάνει χώρα μέσω της ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκλογής όλων των μελών του προεδρείου του, δηλαδή του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου. Αναφέρεται, ευθύς εξαρχής, ότι ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου προέρχεται υποχρεωτικά από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου³, ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη, ή πρώτη, αλλά δεν κατάφερε να εκλέξει δήμαρχο, ενώ ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε τρίτη σε εκλογική δύναμη⁴.

Μέσω της παρούσας εγκυκλίου παρέχονται όλες οι απαραίτητες οδηγίες και διευκρινήσεις ως προς τη διαδικασία ανάδειξης των μελών των προεδρείων των δημοτικών συμβουλίων.

B. Διαδικαστικά ζητήματα εκλογής

1. Χρόνος εκλογής - Θητεία

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 4 περ. δ' και 64 παρ. 1 του ν. 3852/2010⁵, η διαδικασία εκλογής των μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου για τη δημοτική περίοδο 2019 - 2023 λαμβάνει χώρα την Κυριακή 1 ή 8 Σεπτεμβρίου 2019 (έναρξη της δημοτικής περιόδου - πρώτη θητεία) και την Κυριακή 7 Νοεμβρίου 2021 (τρίτο έτος δημοτικής περιόδου - δεύτερη θητεία)⁶.

¹ Βλ. τις σχετικές πράξεις επικύρωσης της εκλογής, όπως αυτές εκδόθηκαν από τα αρμόδια Πολυμελή Πρωτοδικεία της χώρας στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 44 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39 του ν. 4555/2018 και τροποποιήθηκε από το ν. 4604/2019.

² Άρθρο 65 παρ. 1 του ν. 3852/2010.

³ Ανεξαρτήτως του αν η παράταξη αυτή αναδείχθηκε πρώτη σε εκλογική δύναμη. Βλ. άρθρο 64 παρ. 2 περ. α' του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

⁴ Βλ. άρθρο 64 παρ. 2 περ. γ' εδ. β' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018, κατά το οποίο σε περιπτώσεις δήμων στους οποίους εκλέχθηκαν μόνο δύο (2) συνδυασμοί, ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου.

⁵ Όπως τα ανωτέρω άρθρα αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 6 και 73 του ν. 4555/2018, αντίστοιχα, και ισχύουν δυνάμει των τροποποιήσεων που επέφεραν οι ν. 4604/2019 και 4623/2019.

⁶ Η ανωτέρω χρονική κατάτμηση προκύπτει από το γεγονός ότι η δημοτική περίοδος λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023, βάσει του άρθρου 9 παρ. 4 περ. γ' του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό
Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 5d52a4d07b5cd6585186cd49 στις 20/08/19 15:58

2. Πρόσκληση

Την πρόσκληση⁷ στους συμβούλους του νέου δημοτικού συμβουλίου για την εκλογή των μελών του προεδρείου του απευθύνει ο σύμβουλος του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση επικύρωσης του αποτελέσματος της εκλογής, όπως αυτή εκδόθηκε από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο⁸. Σε περίπτωση ισοψηφίας, την πρόσκληση καταρτίζει εκείνος που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην προμνησθείσα απόφαση⁹. Η πρόσκληση δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου¹⁰, με μέριμνα του αρμόδιου προς τούτο υπαλλήλου του δήμου, ενώ επιδίδεται ή κοινοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο στους δημοτικούς συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Αυτό σημαίνει ότι η επίδοση ή η κοινοποίηση πρέπει να λάβει χώρα το αργότερο την Τετάρτη 28 Αυγούστου ή την Τετάρτη 4 Σεπτεμβρίου 2019, αναλόγως του αν η εκλογή του προεδρείου ορίζεται για την Κυριακή 1 ή 8 Σεπτεμβρίου, αντίστοιχα¹¹.

Σε περίπτωση που ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού δεν εκδώσει πρόσκληση και το δημοτικό συμβούλιο δεν συγκληθεί¹², το τελευταίο συνέρχεται αυτοδικαίως, χωρίς πρόσκληση, την Κυριακή 8 Σεπτεμβρίου 2019, στις 10:00 π.μ., στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου¹³.

3. Συνεδρίαση

Στην ειδική συνεδρίαση εκλογής του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου προεδρεύει ο δημοτικός σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει καθήκοντα ειδικού γραμματέα για την τήρηση των πρακτικών της εκλογής, σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου¹⁴. Αν ο σύμβουλος του

αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 4555/2018. Σημειώνεται ότι κατά το δεύτερο μισό της αυτοδιοικητικής περιόδου, εάν δεν επιτευχθεί εκλογή των μελών του προεδρείου την 7^η Νοεμβρίου 2021, δεν παρατείνεται η θητεία των μελών της πρώτης αυτοδιοικητικής περιόδου.

⁷ Πρότυπο πρόσκλησης για την ειδική συνεδρίαση εκλογής μελών του προεδρείου, της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής, παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

⁸ Βλ. άρθρο 44 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39 του ν. 4555/2018 και τροποποιήθηκε από το ν. 4604/2019. Σημειώνεται ότι ο εν λόγω σύμβουλος νομιμοποιείται να εκδώσει την πρόσκληση ανεξαρτήτως του αν έχει ορκιστεί.

⁹ Άρθρο 64 παρ. 1 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 6α ν. 4623/2019.

¹⁰ Δεν απαιτείται ανάρτηση στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια».

¹¹ Άρθρο 67 παρ. 4 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

¹² Καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που το νέο δημοτικό συμβούλιο δεν συγκληθεί για την εκλογή των μελών του προεδρείου του.

¹³ Το ανωτέρω ισχύει αναλογικά και για τη δεύτερη θητεία του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Έτσι, σε περίπτωση που ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού δεν εκδώσει τη σχετική πρόσκληση εκλογής, το δημοτικό συμβούλιο θα συνέλθει αυτοδικαίως την Κυριακή 7 Νοεμβρίου 2021, στις 10:00 π.μ. προκειμένου να εκλέξει τα μέλη του προεδρείου για τη δεύτερη θητεία. Βλ. αναλυτικά άρθρο 64 παρ. 4 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

¹⁴ Άρθρο 64 παρ. 1 εδ. τελ. του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 6α του ν. 4623/2018.

συνδυασμού του δημάρχου που πλειοψήφησε απουσιάζει, τον αντικαθιστά ο επόμενος κατά σειρά επιτυχίας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, όπως προκύπτει από τη σχετική πράξη επικύρωσης της εκλογής, όπως αυτή εκδόθηκε από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο¹⁵. Ο ειδικός γραμματέας τηρεί πρακτικό αποκλειστικά για την εκλογή των μελών του προεδρείου, καθώς και των μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, τα οποία εκλέγονται στην ίδια ειδική συνεδρίαση, μετά την ολοκλήρωση της εκλογής του συνόλου των μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου για τη νέα δημοτική περίοδο¹⁶.

Στην ασυνήθη περίπτωση άμεσης ανεξαρτητοποίησής του από τη δημοτική παράταξη με την οποία έχει εκλεγεί, ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του συνδυασμού του δημάρχου δεν αποστερείται των ανωτέρω δικαιωμάτων του, καθώς η βούληση του νομοθέτη είναι η πρώτη σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και η προεδρία της ειδικής συνεδρίασης για την εκλογή του προεδρείου να γίνεται από το σύμβουλο που κατά τεκμήριο απολαμβάνει την εμπιστοσύνη των δημοτών, με σκοπό την άμεση και χωρίς προσκόμματα συγκρότηση των ανωτέρω οργάνων¹⁷.

Σημειώνεται ότι η συνεδρίαση για την εκλογή του προεδρείου, καθώς και για την εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, η οποία ακολουθεί και λαμβάνει χώρα μετά την επίτευξη εκλογής όλων των μελών του προεδρείου, είναι ειδική και πραγματοποιείται μόνο για το σκοπό αυτό¹⁸. Έτσι, μετά την ολοκλήρωση της εκλογής των μελών του προεδρείου και των ανωτέρω επιτροπών δεν δύναται να υπάρξει συζήτηση για άλλο θέμα στο συμβούλιο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι όπως γίνεται δεκτό στην υπ' αριθμ. 234/2007 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η ειδική συνεδρίαση του συμβουλίου για την ανάδειξη των μελών του προεδρείου δεν έχει υποχρεωτικά δημόσιο χαρακτήρα, *«χωρίς, όμως, τούτο να αποκλείεται, εφόσον ληφθεί σχετική απόφαση από το κυρίαρχο όργανο, ήτοι το δημοτικό συμβούλιο»*¹⁹.

¹⁵ Άρθρο 64 παρ. 4 εδ. τελ. του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε.

¹⁶ Βάσει του άρθρου 74 παρ. 2 εδ. β' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4623/2019.

¹⁷ Υπ' αριθμ. πρωτ. 64047/17-11-2008 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

¹⁸ Βλ. Γν. ΝΣΚ 234/2007 κατά με την οποία *«ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των ανωτέρω συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου ενισχύεται από την, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, οργάνωση της καθόλου διαδικασίας, από πλευράς πρόσκλησης προς σύγκληση του οργάνου και προεδρεύοντος σ' αυτό (...), μοναδικότητας του θέματος συνεδρίασης και ειδικής διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας (...)*».

¹⁹ Βλ. αναλυτικά Γν. ΝΣΚ 234/2007, σημείο ΙΙ,γ, υπό στ. ii, σελ. 4.

4. Εκλογή

Αφού διαπιστωθεί η απαρτία της ειδικής συνεδρίασης²⁰, τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου εκλέγουν χωριστά για κάθε αξίωμα τα μέλη του προεδρείου με μυστική ψηφοφορία²¹. Η ψηφοφορία διενεργείται με ψηφοδέλτια στα οποία αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων, ενώ δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα όσοι δημοτικοί σύμβουλοι το επιθυμούν, χωρίς την ανάγκη τήρησης ποσόστωσης από τα δύο φύλα, από τη στιγμή που κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται στις οικείες νομοθετικές διατάξεις²². Η εκλογή του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνει χώρα στην ίδια συνεδρίαση, αλλά σε δύο διακριτές μεταξύ τους φάσεις, ως ακολούθως:

4.1 Α' στάδιο - ενδοπαραταξιακή ψηφοφορία για ανάδειξη προτεινόμενων

Στην πρώτη φάση της διαδικασίας εκλογής, ο προεδρεύων σύμβουλος καλεί τους δημοτικούς συμβούλους που ανήκουν στην παράταξη που εξέλεξε δήμαρχο να εκλέξουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών²³ ως προτεινόμενο για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης²⁴. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων μελών της παράταξης. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί, όπως είναι φυσικό, ο προεδρεύων σύμβουλος.

Στη συνέχεια, ο προεδρεύων σύμβουλος καλεί τους δημοτικούς συμβούλους που ανήκουν στην παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη, ή πρώτη αλλά δεν εξέλεξε δήμαρχο, να εκλέξουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του αντιπροέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Η διαδικασία εκλογής είναι ίδια με εκείνη που ακολουθείται για την ανάδειξη του προτεινόμενου προέδρου του συμβουλίου²⁵.

²⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 96 παρ. 2 του ν. 3463/2006 «το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόν το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 67 παρ. 10 εδ. γ' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 74 του ν. 4555/2018, «τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας».

²¹ Άρθρο 64 παρ. 3 εδ. α' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

²² Άρθρο 64 παρ. 3 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

²³ Επιτρεπτός αποκλειστικά ένας (1) σταυρός προτίμησης.

²⁴ Άρθρο 64 παρ. 3 περ. α' του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

²⁵ Άρθρο 64 παρ. 3 περ. β' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

Τέλος, καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία²⁶.

Υπογραμμίζεται, στο σημείο αυτό, ότι:

- σε περίπτωση που υποβάλλεται μία μόνο υποψηφιότητα για κάποιο/α από τα αξιώματα του προεδρείου, η υποψηφιότητα αυτή προάγεται στη β' φάση της διαδικασίας άνευ ενδοπαραταξιακής ψηφοφορίας²⁷.
- υποψήφιοι για τα υπό κάλυψη αξιώματα μπορεί να αναδειχθούν και οι σύμβουλοι που τυχόν απουσιάζουν από τη συνεδρίαση αυτή, για οποιονδήποτε λόγο, εφόσον έχουν εκδηλώσει τη σχετική βούλησή τους, με σχετικό έγγραφο που κατατίθεται στο πρωτόκολλο του οικείου δήμου.
- οι ενδοπαραταξιακές ψηφοφορίες για την εκλογή των προτεινόμενων μελών του προεδρείου του συμβουλίου λαμβάνουν χώρα υποχρεωτικά, δίχως να είναι επιτρεπτή η εξωτερίκευση προ-ειλημμένων αποφάσεων από τα μέλη των παρατάξεων. Σημειώνεται ότι οι σχετικές διαδικασίες δεν είναι απαραίτητο να λάβουν χώρα κατ' ανάγκη σε διαφορετικό ή διακριτό χώρο του δημοτικού καταστήματος, κάτι που σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι χωροταξικά εφικτό.
- σε περίπτωση που για οποιαδήποτε από τις υπό κάλυψη θέσεις μελών του προεδρείου του συμβουλίου δεν υπάρξει υποψηφιότητα προερχόμενη από την αντίστοιχη παράταξη, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, τότε καλείται το σύνολο του δημοτικού συμβουλίου, προκειμένου να εκλέξει μεταξύ του συνόλου των δημοτικών συμβούλων τον προτεινόμενο για το αξίωμα για το οποίο δεν κατατέθηκε υποψηφιότητα²⁸. Στην περίπτωση αυτή εάν κανείς από τους συμβούλους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων συμβούλων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση από τον προεδρεύοντα σύμβουλο.
- ο προεδρεύων σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την επίτευξη όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών, καθώς και για την τήρηση της νομιμότητας και της ευταξίας καθ' όλη τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας.

²⁶ Άρθρο 64 παρ. 3 περ. γ' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

²⁷ Βλ. 64 παρ. 3 εδ. προτελευταίο του ν. 3852/2010, όπως το ανωτέρω εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ. 6β του ν. 4623/2019.

²⁸ Άρθρο 64 παρ. 3 περ. γ' εδ. τελ. του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

4.2 Β' στάδιο - επικύρωση εκλογής από το δημοτικό συμβούλιο

Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών εκλογής των προτεινόμενων υποψηφίων για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του συμβουλίου, το δημοτικό συμβούλιο καλείται από τον προεδρεύοντα να επικυρώσει ως σώμα με ψηφοφορία την εκλογή των υποδειχθέντων υποψηφίων²⁹. Όπως είναι φυσικό, στη β' φάση της διαδικασίας συμμετέχουν οι δημοτικοί σύμβουλοι όλων των παρατάξεων, ενώ η επικύρωση της εκλογής των προτεινόμενων λαμβάνει χώρα ακόμα και αν κάποια υποψηφιότητα συγκεντρώσει λιγότερες θετικές από αρνητικές ψήφους.

Οι υποδειχθέντες υποψήφιοι για κάθε αξίωμα εκλέγονται αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή εάν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που τυχόν υποβληθούν, σύμφωνα με τους περιορισμούς που προβλέπει το άρθρο 64 παρ. 2 του ν. 3852/2010³⁰, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται³¹, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα δύο τρίτα (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου³². Στην περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι (ο αρχικώς υποδειχθείς και ο ή οι προτεινόμενοι) εγγράφονται σε ψηφοδέλτια και οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν το δικαίωμα να εκδηλώσουν τη βούλησή τους θέτοντας έναν σταυρό προτίμησης. Εάν ο ή οι (κατά το β' στάδιο) προτεινόμενοι δεν λάβουν τα 2/3 του συνολικού αριθμού των δημοτικών συμβούλων, τότε εκλέγεται ο αρχικώς υποδειχθείς (κατά το α' στάδιο), ακόμα και εάν οι σταυροί προτίμησης που έλαβε δεν αποτελούν την πλειοψηφία του συμβουλίου.

Καθίσταται φανερό, από τα ανωτέρω, ότι οι δημοτικοί σύμβουλοι δύνανται ακόμα και την ύστατη στιγμή προ της επικύρωσης της εκλογής των υποδειχθέντων μελών, είτε να θέσουν οι ίδιοι την υποψηφιότητά τους, είτε να προταθούν για την πλήρωση της θέσης μέλους του προεδρείου. Εξυπακούεται, λαμβανομένου υπόψιν ιδίως του πνεύματος των διατάξεων του άρθρου 64 ν. 3852/2010, ότι η πρόταση υποψηφίου, προκειμένου να οδηγήσει στη μυστική ψηφοφορία της προηγούμενης παραγράφου, προϋποθέτει τη ρητή και ανεπιφύλακτη συναίνεση του προταθέντος³³.

Για τη διευκόλυνσή σας παρατίθεται και ο ακόλουθος πίνακας, ο οποίος προσδιορίζει τον απαιτούμενο αριθμό ψήφων για την εκλογή προτεινόμενου υποψηφίου στο β' στάδιο εκλογής, με βάση το μέγεθος του δημοτικού συμβουλίου.

²⁹ Άρθρο 64 παρ. 3 περ. δ' εδ. α' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

³⁰ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018. Δηλ. ο υποψήφιος για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου προέρχεται υποχρεωτικά από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, ο υποψήφιος για το αξίωμα του αντιπροέδρου προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη, ή πρώτη, αλλά δεν κατάφερε να εκλέξει δήμαρχο, ενώ ο υποψήφιος για το αξίωμα του γραμματέα προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε τρίτη σε εκλογική δύναμη

³¹ Κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται μετέχει και ο αρχικώς υποδειχθείς υποψήφιος.

³² Άρθρο 64 παρ. 3 περ. δ' εδ. β' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

³³ Η συναίνεση δύναται να είναι προφορική, αρκεί να καταγραφεί στα πρακτικά.

Αριθμός δημοτικών συμβούλων	Απαιτούμενος αριθμός ψήφων για την εκλογή προτεινόμενου υποψηφίου στο β' στάδιο εκλογής
13	9
17	11
21	14
27	18
33	22
41	27
45	30
49	33

Γ. Περιπτώσεις επανάληψης της εκλογής

Εάν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο, κατά τη διαδικασία που περιγράφηκε ανωτέρω, ή εάν η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν διαπιστώθηκε απαρτία, η ανωτέρω διαδικασία επαναλαμβάνεται την Κυριακή 8 ή 15 Σεπτεμβρίου 2019, 10:00 π.μ., αναλόγως του αν η ως πρώτη ημερομηνία για την εκλογή του προεδρείου ορίστηκε η Κυριακή 1 ή 8 Σεπτεμβρίου³⁴. Υπογραμμίζεται ότι η επαναληπτική διαδικασία εκλογής λαμβάνει χώρα μόνο για τα μέλη του προεδρείου των οποίων η εκλογή δεν επιτεύχθηκε κατά την πρώτη συνεδρίαση³⁵. Σε κάθε περίπτωση, την πρόσκληση στους συμβούλους για την εκλογή των μελών του προεδρείου που δεν εξελέγησαν απευθύνει ο σύμβουλος του συνδυασμού του δημάρχου, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση επικύρωσης του αποτελέσματος της εκλογής, ενώ ο ίδιος προεδρεύει στην εν λόγω συνεδρίαση, ανεξάρτητα από το αν έχει επιτευχθεί η εκλογή του προέδρου του συμβουλίου κατά την πρώτη συνεδρίαση. Το ανωτέρω πρέπει να γίνει δεκτό διότι δεν έχει λάβει ακόμη χώρα συγκρότηση του προεδρείου ως σώμα, κάτι το οποίο επιτυγχάνεται μέσω της επιτυχούς εκλογής όλων των μελών του.

Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση, κατά τα ανωτέρω, δεν επιτευχθεί εκλογή ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, κατά πλάσμα δικαίου και ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης από την αντίστοιχη παράταξη, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε³⁶.

³⁴ Άρθρο 64 παρ. 5 εδ. α' του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018. Βλ. και 64 παρ. 1 εδ. τελ. του ν. 3852/2010, όπως ισχύει δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 6α ν. 4623/2019.

³⁵ Στην επαναληπτική διαδικασία εκλογής λαμβάνει χώρα και η εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, καθώς αυτή έπεται της ολοκλήρωσης της εκλογής προεδρείου.

³⁶ Βλ. την Εισαγωγή της παρούσας εγκυκλίου. Επαναλαμβάνεται ότι ο πρόεδρος του συμβουλίου προέρχεται υποχρεωτικά από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη, ή πρώτη, αλλά δεν κατάφερε να

Επισημαίνεται ότι, αποκλειστικά για τους λοιπούς συνδυασμούς, πλην εκείνου του δημάρχου, ως σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τις περισσότερες ψήφους προτίμησης νοούνται οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών.

Τέλος, σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν πλέον σύμβουλοι που να ανήκουν στις ανωτέρω παρατάξεις, οι θέσεις που δεν δύνανται να καλυφθούν αποδίδονται στους συμβούλους της παράταξης του δημάρχου, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης³⁷, όπως αυτοί αναγράφονται στη δικαστική απόφαση επικύρωσης της εκλογής³⁸.

Δ. Έλεγχος του πρακτικού εκλογής³⁹

Όπως επιτάσσουν οι διατάξεις του άρθρου 64 παρ. 6 του ν. 3852/2010⁴⁰, τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται από τον προεδρεύοντα της ειδικής συνεδρίασης μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον κατά τόπο αρμόδιο Επόπτη ΟΤΑ⁴¹, ο οποίος, αυτεπαγγέλτως ή και ύστερα από προσφυγή δημότη⁴², αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής. Ειδικότερα, ο Επόπτης ΟΤΑ ελέγχει τη νομιμότητα της εκλογής και εφόσον κρίνει ότι η απόφαση αυτή δεν είναι νόμιμη, την ακυρώνει και αναπέμπει την υπόθεση στο οικείο δημοτικό συμβούλιο, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία της εκλογής την πρώτη Κυριακή, μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης⁴³. Σημειώνεται ότι για την εκλογή του νέου μέλους ή των νέων μελών του προεδρείου, του οποίου ή των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε, ακολουθείται και πάλι η ίδια διαδικασία, ενώ υποψήφιος μπορεί να είναι ξανά ο ίδιος σύμβουλος, του οποίου η εκλογή ακυρώθηκε.

εκλέξει δήμαρχο, ενώ ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε τρίτη σε εκλογική δύναμη, σύμφωνα με τις σχετικές πράξεις επικύρωσης της εκλογής, όπως αυτές εκδόθηκαν από τα αρμόδια Πολυμελή Πρωτοδικεία της χώρας στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 44 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39 του ν. 4555/2018 και τροποποιήθηκε από το ν. 4604/2019.

³⁷ Από το σύνολο των διατάξεων του άρθρου 64 παρ. 5 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, καθίσταται πρόδηλη η βούληση του νομοθέτη να εξασφαλίσει το κατά το μέτρο του δυνατού σύντομο ορισμό των μελών του προεδρείου, ώστε να μην παρατείνεται επί μακρόν η εκκρεμότητα συγκρότησης του δημοτικού συμβουλίου σε σώμα.

³⁸ Βλ. άρθρο 64 παρ. 5 εδ. τελ. του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018, καθώς και τις σχετικές πράξεις επικύρωσης της εκλογής.

³⁹ Πρότυπο πρακτικού εκλογής μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

⁴⁰ Όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

⁴¹ Και μεταβατικά, μέχρι την ίδρυση των οικείων ΑΥΕ ΟΤΑ, στον Συντονιστή της κατά τόπο αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Βλ. άρθρο 5 παρ. 8 του ν. 4623/2019.

⁴² Η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής.

⁴³ Βλ. άρθρο 64 παρ. 7 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018. Σημειώνεται ότι, όπως γίνεται δεκτό, στην περίπτωση ακύρωσης της εκλογής μέλους ή μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου η, τυχόν, εκλογή των τακτικών και αναπληρωματικών μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, δεν πάσχει ακυρότητας εξ' αυτού και μόνο του λόγου.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 5d52a4d07b5cd6585186cd49 στις 20/08/19 15:58

Η υπηρεσία μας, προς την κατεύθυνση διασφάλισης της νομιμότητας και της ταχείας ολοκλήρωσης των διαδικασιών εκλογής και εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών, επισημαίνει:

- Πριν την σύγκλησή του, το δημοτικό συμβούλιο, για λόγους ασφάλειας δικαίου, δέον είναι να αναμείνει την ολοκλήρωση του ελέγχου των πρακτικών εκλογής του.
- Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων οφείλουν να ολοκληρώσουν τον έλεγχο των πρακτικών εκλογής το συντομότερο δυνατό και όχι πέραν του πενθημέρου που προβλέπει ο νόμος.

Ε. Παραίτηση μέλους του προεδρείου

Σε περίπτωση που μέλος του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου επιθυμεί να παραιτηθεί, υποβάλει την παραίτησή του στο δημοτικό συμβούλιο και αυτή γίνεται οριστική, όταν πληρωθεί η αντίστοιχη θέση⁴⁴. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος, ενώ μπορεί ελεύθερα να επανεκλεγεί στο ίδιο ή σε άλλο αξίωμα του προεδρείου μέσα στην ίδια θητεία. Υπογραμμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ενδεικτικά ΣτΕ 1928/2017), η δήλωση παραίτησης πρέπει να διατυπώνεται κατά τρόπο σαφή, ώστε να προκύπτει η βούληση του προσώπου να αποχωρήσει από το αιρετό αξίωμα.

Σημειώνεται ότι το δημοτικό συμβούλιο, στο οποίο υποβάλλεται η παραίτηση μέλους του προεδρείου από το αξίωμά του, αποδέχεται υποχρεωτικά την παραίτηση και στη συνέχεια, στην ίδια συνεδρίαση⁴⁵, προβαίνει στην εκλογή νέου μέλους, κατά τον ίδιο τρόπο και την ίδια διαδικασία που ορίζουν οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 3852/2010⁴⁶, όπως αυτές αναλύθηκαν στην παρούσα εγκύκλιο, καθώς και στην υπ' αριθμ. 6/2018 (ΑΔΑ: Ψ1ΡΔ465ΧΘ7-Ε11) εγκύκλιο της υπηρεσίας μας.

Στ. Κωλύματα και ασυμβίβαστα μελών προεδρείου

Όπως επιτάσσει η διάταξη του άρθρου 59 παρ. 4 του ν. 3852/2010, ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου δεν δύνανται να οριστούν αντιδήμαρχοι, ενώ τα αξιώματα αυτά του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου δεν συνιστούν κώλυμα εκλογής στην Οικονομική Επιτροπή και Επιτροπή Ποιότητας Ζωής του Δήμου.

Σημειώνεται, τέλος, ότι μέλος παράταξης που ανεξαρτητοποιήθηκε από αυτή ή διαγράφηκε με απόφαση της πλειοψηφίας των 2/3 των μελών της, δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, όπου εκλέχθηκε ως μέλος

⁴⁴ Άρθρο 64 παρ. 8 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

⁴⁵ Η οποία πραγματοποιείται υποχρεωτικά την πρώτη Κυριακή μετά την υποβολή της παραίτησης.

⁴⁶ Όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

της παράταξης αυτής, ενώ απολύει το σχετικό αξίωμα αυτοδικαίως, κατά τη στιγμή της υποβολής της δήλωσης ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής⁴⁷.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση d.olo@ypes.gr, καθώς και στους υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4332
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4954
Μπουδούρης Γιώργος	213 136 4362
Νάσσινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313
Τζουμαϊλής Αλέξανδρος	213 136 4346

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Υφυπουργός
Θεόδωρος Λιβάνιος

Ο Υπουργός
Παναγιώτης Θεοδωρικάκος

⁴⁷ Άρθρο 66 παρ. 8 εδ. α' του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 73 του ν. 4555/2018. Έχει κριθεί συνταγματικά ανεκτή η αυτόθροη απώλεια του αξιώματος του μέλους προεδρείου δημοτικού συμβουλίου, εξαιτίας ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής. Βλ. αναλυτικά ΣτΕ 78/2015, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Επικρατείας <http://www.adjustice.gr>.

Ζ. Παράρτημα ισχύουσας νομοθεσίας**Άρθρο 64 ν. 3852/2010⁴⁸ - Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου**

1. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου εκλέγεται για διετή θητεία το πρώτο και το τρίτο έτος της δημοτικής περιόδου. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλυψε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου. Κατά την πρώτη εφαρμογή της παραγράφου γ' της περίπτωσης 4 του άρθρου 9, η κατά τα προηγούμενα εδάφια σύγκληση του συμβουλίου λαμβάνει χώρα την επόμενη Κυριακή από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών⁴⁹.

2. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής:

α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, είτε αναδείχθηκε πρώτη είτε δεύτερη σε εκλογική δύναμη.

β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε, αντίστοιχα, δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν ανέδειξε τον δήμαρχο.

γ) Ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν άλλες παρατάξεις, πλην αυτών των περιπτώσεων α' και β', ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη της περίπτωσης α'.

3. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου εκλέγονται κατά τη συνεδρίαση της παραγράφου 1, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Πρώτα καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη του δημάρχου και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος.

β) Έπειτα καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του αντιπροέδρου του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.

γ) Εν συνεχεία καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.

Στην περίπτωση ενός μόνο υποψηφίου για κάποιο από τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, αυτός είναι ο υποψήφιος που προτείνεται από την παράταξη⁵⁰.

Σε περίπτωση που για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις δεν υπάρξει υποψηφιότητα προερχόμενη από την αντίστοιχη παράταξη, τότε καλείται το σύνολο του σώματος, προκειμένου να εκλέξει μεταξύ του συνόλου των δημοτικών συμβούλων τον προτεινόμενο για το αξίωμα για το οποίο ελλείπει υποψήφιος, με την διαδικασία της περίπτωσης Α'.

⁴⁸ Το άρθρο 64 του ν. 3852/2010 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

⁴⁹ Η παρ. 1 του άρθρου 64 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 6α του ν. 4623/2019.

⁵⁰ Το εδάφιο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ. 6β του ν. 4623/2019.

δ) Μετά την εκλογή του προτεινόμενου υποψηφίου για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, το δημοτικό συμβούλιο καλείται να επικυρώσει με ψηφοφορία την εκλογή του υποδειχθέντος υποψηφίου για κάθε αξίωμα.

Ο υποδειχθείς υποψήφιος για κάθε αξίωμα θεωρείται ότι εκλέχθηκε, αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή εάν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που τυχόν υποβληθούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται και στην οποία μετέχει και ο αρχικώς υποδειχθείς υποψήφιος, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα δύο τρίτα (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

4. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παράγραφος 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου, στις 10:00 π.μ., στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, στις 10:00 π.μ., στη αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Αν ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που πλειοψήφησε απουσιάζει, τον αντικαθιστά ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.

5. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παράγραφο 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του δημάρχου, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιων του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.

7. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.

8. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου υποβάλλεται στο δημοτικό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.

Στην ίδια συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται την πρώτη Κυριακή μετά την υποβολή της παραίτησης, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, το συμβούλιο προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα.

9. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου.

Η. Πρότυπα πρόσκλησης και πρακτικού εκλογής**α. Πρόσκληση συμβούλου επιτυχόντος συνδυασμού για εκλογή μελών Προεδρείου Δημοτικού Συμβουλίου και μελών της Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ...., ... Αυγούστου 2019
Αριθ. πρωτ.:ΠΡΟΣ: Τακτικά μέλη του δημοτικού
συμβουλίου
(όπως πίνακας αποδεκτών)**ΘΕΜΑ: Πρόσκληση για την εκλογή των μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου και των μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής**

Παρακαλείσθε όπως προσέλθετε στο δημοτικό κατάστημα (ταχ. διεύθυνση:...) την ....9.2019, ημέρα Κυριακή και ώρα ...., ώστε να διεξαχθεί η εκλογή των μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου και των μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στα άρθρα 64 και 74 του ν. 3852/2010, όπως τα άρθρα αυτά αντικαστάθηκαν με τα άρθρα 71 του ν. 4555/2018 και 2 του ν. 4623/2019, αντίστοιχα.

Ο προεδρεύων σύμβουλος*(υπογραφή)***Όνομα Επώνυμο**

β. Πρακτικό εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού συμβουλίου**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ**

από τα πρακτικά της με αριθμό ..../2019 ειδικής συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου, η οποία έλαβε χώρα την Κυριακή ... Σεπτεμβρίου 2019 και η οποία συγκλήθηκε με την υπ' αριθμ. .... πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού του δημάρχου που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους.

Ο προεδρεύων σύμβουλος, αφού ανέθεσε καθήκοντα ειδικού γραμματέα στον/ην δημοτικό/ή υπάλληλο κ./κα ..... , κάλεσε το συμβούλιο να προβεί στην εκλογή των τακτικών μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου για την πρώτη θητεία της τρέχουσας δημοτικής περιόδου, ήτοι για το χρονικό διάστημα από 8.9.2019 έως 6.11.2021, στην ειδική αυτή συνεδρίαση, η οποία έλαβε χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

Ειδικότερα, όπως ανέφερε ο προεδρεύων σύμβουλος, προτείνεται ο πρόεδρος από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, ο αντιπρόεδρος από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη⁵¹ και ο γραμματέας από την παράταξη που αναδείχθηκε τρίτη σε εκλογική δύναμη. Στη συνέχεια, κάλεσε όλους τους συμβούλους της δημοτικής παράταξης του εκλεγμένου δημάρχου να αποσυρθούν (προς το δεξιό μέρος της αίθουσας), ώστε να αναδείξουν τον υποψήφιο πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου. Ταυτόχρονα, κάλεσε τα μέλη της παράταξης που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη να αποσυρθούν (προς το αριστερό μέρος της αίθουσας) και να αναδείξουν τον υποψήφιο αντιπρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου. Τέλος, κάλεσε τα μέλη της παράταξης που αναδείχθηκε τρίτη σε εκλογική δύναμη να αποσυρθούν (στο κέντρο της αίθουσας) και να αναδείξουν τον υποψήφιο γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου.

Όπως ενημέρωσε ο προεδρεύων σύμβουλος, προτεινόμενοι για την κάλυψη των θέσεων του προεδρείου από τις παρατάξεις είναι όσοι συγκεντρώσουν την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών των αντίστοιχων παρατάξεων, κατόπιν μυστικής ψηφοφορίας. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία θα επαναληφθεί. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνδυασμού ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων μελών της παράταξης, ενώ σε περίπτωση ισοψηφίας θα διενεργηθεί κλήρωση.

Οι σύμβουλοι των προμνησθέντων παρατάξεων ακολούθησαν τη διαδικασία που αναλύθηκε. Μετά την ολοκλήρωσή της ο προεδρεύων σύμβουλος ανακοίνωσε τα ονόματα των υποψηφίων που εκλέχθηκαν και συγκεκριμένα:

⁵¹ Η πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν κατάφερε να εκλέξει δήμαρχο.

α. υποψήφιος/α πρόεδρος ο/η κ./κα .....,

β. υποψήφιος/α αντιπρόεδρος ο/η κ./κα ..... και

γ. υποψήφιος/α γραμματέας ο/η κ./κα .....

Ο προεδρεύων σύμβουλος ενημέρωσε, στη συνέχεια, ότι αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία εκλογής του προτεινόμενου υποψηφίου για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του συμβουλίου, το τελευταίο καλείται να επικυρώσει την εκλογή του υποδειχθέντος υποψηφίου για κάθε αξίωμα και για το λόγο αυτό κάλεσε τα μέλη των παρατάξεων να υποβάλλουν τυχόν διαφορετικές προτάσεις. Παράλληλα, γνωστοποίησε ότι η εκλογή των προτεινόμενων υποψηφίων για κάθε αξίωμα επικυρώνεται από το δημοτικό συμβούλιο, αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή εάν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που τυχόν υποβληθούν, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται και στην οποία μετέχει και ο αρχικώς υποδειχθείς υποψήφιος, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα δύο τρίτα (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου⁵².

Ακολούθως, κατόπιν τοποθέτησης συμβούλων της παράταξης που κατάφερε να εκλέξει δήμαρχο, ο προεδρεύων σύμβουλος διαπίστωσε ότι τέθηκε μία η νέα υποψηφιότητα του/της κ./κας ..... για τη θέση του/της προέδρου του δημοτικού συμβουλίου και κάλεσε το σύνολο του δημοτικού συμβουλίου να ψηφίσει μυστικά σε ψηφοφορία μεταξύ της νέας αυτής υποψηφιότητας και του αρχικά υποδειχθέντος. Αντίθετα, ενημέρωσε το σώμα ότι επικυρώθηκε η εκλογή του αντιπρόεδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου, καθώς για την κάλυψη των εν λόγω θέσεων δεν υποβλήθηκε νέα υποψηφιότητα.

Μετά την ολοκλήρωση της μυστικής ψηφοφορίας και αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία καταμέτρησης των ψήφων, ο προεδρεύων σύμβουλος ανακοίνωσε ότι η νέα υποψηφιότητα δε συγκέντρωσε τα απαιτούμενα δύο τρίτα (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου και, συνεπώς, επικυρώνεται η εκλογή του αρχικώς υποδειχθέντος από την παράταξη του δημάρχου προέδρου του συμβουλίου.

Κατόπιν των ανωτέρω και μετά το πέρας της αναφερόμενης διαδικασίας διαπιστώθηκε από τον προεδρεύοντα Σύμβουλο ότι εκλέχθηκαν για την πρώτη θητεία (1.9.2019 - 6.11.2021) πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ο/η κ./κα ..... , αντιπρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ο/η κ./κα..... και γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου ο/η κ./κα .....

⁵² Βλ. άρθρο 64 παρ. 3 περ. δ' εδ. β' του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4555/2018.

Ύστερα από τα παραπάνω λύθηκε η συνεδρίαση στις .... (ώρα).

Ο προεδρεύων σύμβουλος

Τα μέλη

**(σφραγίδα - υπογραφή)
(ονοματεπώνυμο)**